

БЕСЕДИ

на

ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР

CONFÉRENCES DU MÉDECIN VÉTÉRINAIRE

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ

ПО ЗДРАВОСЛОВИЕТО НА ДОМАШНИТЕ ЖИВОТНИ, ПТИЦИ И ТОХНИТЕ
ПРОДУКТИ, РАЗВЪЖДАНЕТО, ГЛЕДАНЕТО, ПРЕРАБОТВАНЕТО
И ТЪРГОВИЯТА ИМ.

ОБЩЕСТВЕН И СЪСЛОВЕН ЖИВОТ.

ГОДИШЕН АБОНАМЕНТ ИЗЛИЗА ВСЕКИ МЕСЕЦ,
25 ЛЕВА ПРЕДПЛАТЕНИ. освен Август и Септември.

Редактор: Д-Р ИВ. ЖЕКОВ

Пограничен Ветеринарен Лекар

ОКТОМВРИ

ГОДИНА I.

1923

КНИЖ. VI.

СЪДЪРЖА:

1. Ветеринарна конференция.
2. Контрола върху млекото.
3. Кучето.
4. Какво предстои.
5. Осъденото куче.
6. Инспекция на ветеринар.
служби в Варна.
7. За едни кжсно, а за дру-
ги -- не.

Печатница Д. Тодоров - Варна.

ВЕТЕРИНАРНА КОНФЕРЕНЦИЯ.

Преди дни всекидневния печат съобща, че министерството на земледелието и държавните имоти свиква в дните 5, 6, 7 и 8 на идния месец всички централни ветеринарни лекари, а преди се казваха окр. ветеринарни лекари, на конференция, за да обсъдят измененията, които трябва да се направят в закона за санитарно-ветеринарната служба и полиция, както и да дадат мнения по новия законопроект за покупка и продажба на домашни животни с скрити недостатъци.

За тая цел същите ветеринарни лекари съ били натоварени да приготвят реферати по горните законопроекти.

Нема нищо по-хубаво и похвално от това — законопроектите преди да отидат в народното събрание и да станат закони да бъдат подложени на обсъждане и преценка от лица, които имат компетенцията за това и които ще ги прилагат в живота.

Но питам аз, а заедно с мен, вервам, почти всички колеги, за да не кажа целото ветеринарно съсловие, нима достатъчно е подготовката и преценката само на тия централни окол. ветеринарни лекари, които всичко на всичко съ 16 души, когато в страната има още приблизително 80 окол. ветеринарни лекари, 20 градски ветеринарни лекари, 5 при окр. ветеринарни лечебници, 30 военни ветеринарни лекари, 6 ветеринарни лекари при конезаводите, 2 погранични ветеринарни лекари и 10 волнопрактикуващи ветеринарни лекари, — всички специализирали се вече по службата си, повечето от които имат по 10—15—20—30 и повече годишна служба, а някои по години на службата си и по компетенция по ветеринарното дело заемат едно по-горно място от тия повиканите в конференцията централни окол. ветеринарни лекари, които, обаче, по една или друга причина днес не съ централни ветеринарни лекари. Вервам всеки категорично ще отговори, че не е достатъчно. Тогава защо се игнорирват опитността и компетенцията на толкова ветеринарни лекари и на тия толкова заслужили на ветеринарното дело ратници, а се предпочитат рефератите и мненията само на централните окол. ветеринарни лекари?!...

Може би ще ни се възрази, че министерството по бюджетни причини не може да свиква на конференция всичките в страната ветеринарни лекари. Да, разбираме, че днес по бюджетни причини министерството да не може всички да ги свиква на конференция, защото държавата е заставена да прави икономии, но от това следва ли, че то не може да вземе мнението на всичките ветеринарни лекари в страната, а да ги незначита?

Законопроектите требваше и можеше да се изпратят на всичките ветеринарни лекари в страната още преди месеци за техното обсъждане и компетентно мнение и даже да се подложат в печата на всестранна критика, за да се изтъкнат на лице добрите и лошите им страни. Това е необходимо, защото въпроса е много важен, — касае се за бъдещето на ветеринарното дело и съсловие в страната, по което то трябва да се произнесе изчерпателно, което не може да понесе последствията от лошата организация на ветеринарното дело, както е било до сега.

Новото време има нови нужди и изисква нови хора, млади сили, но не млади по години, а по дух и нови идеи, които при свободата на мисълта да творят славното бъдеще на ветер. дело в България.

Д-р АТ. СТОЯНОВ.

Контрола върху млекото.

Млекото от домашните животни може да бъде опасно при различни случаи. Млекото от крава, която е яла отровни растения или индустриални остатъци, раздразва лигавата ципа на храносмилателните ни органи и причинява повече или по малко опасна диария, особено у децата. Всеко разстройство или заболяване на млечната крива прави млекото и вредно, даже и опасно, било чрез отровните произведения на бактериите в организма, наречени „Токсини“, отделени чрез вимето, било чрез самите бактерии, причинители на болести и минали в вимето и от там в млекото. Доказано е с опити, че млекото на заразени с туберкулоза крави съдържа бацилите на болестта и може да заразява хората. Млекото съдържа бацила на Кох не само когато вимето на кравата е болно, а и когато туберкулозата е обзела други органи в телото на кравата, напр. белите дробове и в следствие се е обобщила. Млекото, дори издоено здраво, може да се зарази и след издоенването му, ако в краварника има други туберкулозни крави или пжк, ако дояча е заразен с туберкулоза. Ако млекото само на една крава в оборз съдържа бацила на Кох, при смесването му с общото млеко от останалите крави, то и последното се заразява и става опасно за консумиране. От изследваните бактериологически млека се знае, че пропорцията на заразените такива е много изменлива и се движи между 0 и 100%. От това следва, че купуването от улицата млеко е винаги опасно откъм туберкулозната зараза и случаи от заразя-

ване с такова млеко са много.

Заразата запазва силата си и в млечните произведения. Доказано е, че в киселото киселото млеко бацилите на Коха живеят до 10 дни, в сурватката — до 15 дни, в сиренетата, според естеството им — от 1 до 11 месеци. В изследваните бактериологически масла е намерено, че те са заразени в съразмерност от 1 до 30% от прегледаните такива; в маслото туберкулозни бацили били намерени живи след 120 дни от заразяването му.

Факт неуспорим е, че млекото е най хранителния продукт за деца и възрастни, за здрави и за болни хора, за млади и стари. Ето защо неговата здравност и доброкачественост за употреба трябва да бъде напълно гарантирана от властта, чрез нейните санитарни и ветеринарни органи. Въпроса за млекото, особено в големите градове, е *уж износ социален*, от първостепенно значение, поради което навсекаде в културните страни млекото се подлага на най сериозен и строг контрол.

За най-честото заразяване чрез млекото — има днес много наблюдения и опити. В 1903 год. Нюез съобщил случая с едно девет членно семейство, което се е хранило с млеко и масло от една туберкулозна крава и което семейство в 5 години е дало 7 смъртни случая от туберкулоза. Olivier съобщил за една епидемия в един девически пансион, в който 13 девичи се разболели и 6 умрели от туберкулоза; епидемията се причинила от млекото на една крава, която снабдявала пансиона с млеко. На Парижкия конгрес по медицината в 1906 год. се съобщил

ли много такива факти. Там отново се подчерта, че борбата с туберкулозата трябва да бжде в голема степен борба с болните от туберкулоза животни, които дават месо, млеко и масло. Заразяването с млеко се потвърдило и при аутопсията на труповете на умрели от туберкулоза деца. Helle е намерил, че на 100 аутопсирани деца, 25-1 случаи са с туберкулоза на булото, чревните лимфатични жлези и на самите черва. A Nuerpe е констатирал като правило 25—30% туберкулоза на храносмилателните органи у всички аутопсирани от него деца.

Там гдето контрола върху млекото е строг, констатира се спадане процента на туберк. млека. Така, например, в Манчестер от 1899 г. насам туберкул. млека от 17.2% спаднали на 5.5—6%. Смъртността на децата от туберкулоза е спаднала много повече, отколкото в другите градове в Англия, гдето контрола върху млекото не е тъй редовен и ефикасен.

Относно млекото у нас трябва да признаем, че то, както се доставя от частните производители с 1—2 крави, едва ли има друго млеко по-замърсено и по-нечисто

от него. При нашите нехигиенични обори, способи за доене, пазене, разнасяне и продаване на млекото, при нечистота и скъпите здраве на млекопроизводители и млекопродавачи — ние трябва да бждем много внимателни от кого взимаме млеко и от какъв добитък се получава то, ако искаме да запазим живота и здравето на децата си. Нашето млеко съдържа повече от всекакви норми микроби и между туберкулозните не са редки при тъй честата вече говежда туберкулоза и у нас и при множество болни хора у нас и свободното им манипулиране с добитъка и млекото. Ето защо и у нас контрола върху млекото трябва да бжде на своята висота и на дело, а не само написан на книга в ветеринарния закон, без да се прилага.

Контрола върху млекото и произведенията от него от своя страна обема: 1) контрол върху дойния добитък, крави и биволици; 2) контрол върху оборите и персонала, който дои и гледа добитъка и 3) контрол върху млекарниците и върху всеки, що борави и продава млеко и млечни продукти за обществена консумация.

КУЧЕТО*).

При всичко, че английското куче за елени Saghound, което е с големо телосложение, около 65—70 с. м., да е почти изчезнало в заводите за неговото развъждане, обаче, кучето за лесици Foxhound на широко още се развъжда и отглежда.

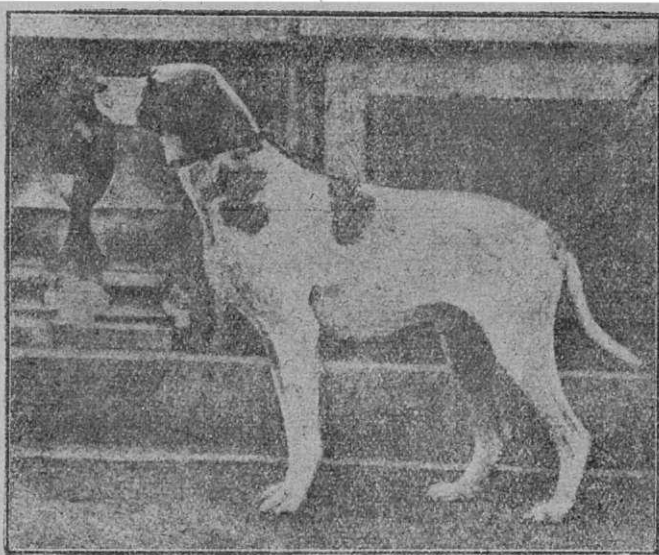
Чисто английско подобрение. Има по-скоро тънка, нежна и продълговата глава, тънки бърни, живи очи, уши заловени горе, плоски и дълги, но които по-ве-

чето режат, крака обли и дълги косми. Козината, въобще, е с три цвета: кестенява, черна и бяла. Височина от 50—55 с. м. Наг-

*) С това заглавие и в бъдеще имае цел да запознаем читателите си, изобщо, с кучето и с всичките негови породи, с което желаем да бждем най-вече полезни на ловците, като особено, ще ги запознаем с болестите и лекуването им. Така че всички последующи статии ще се пишат с оглед на една завършена брошура или книжка, която да бжде полезна за нашите ловци.

rier и Beagle, английски гончета за зайци, подобрени от англичаните и то изключително за лов на зайци. Първите приличат на малките foxhounds. Harrier е високо около 50 с. м. и има дълги уши, тънки, нежни, телосложението крепко и издржливо на тичане. Има развито обоняние и силен приятен глас. Неговата козина е с черни петна или на орехчета. Beagle е с по-малко тело-

сложение от Harrier и е от английско произхождение и бе с голема почит в времето на Елисавета. Различават се три вида Beagle, т. е. южен Beagle, северен Beagle и Beagle на Елисавета, малък вид, на които средното телосложение не надминава 30 с. м. Beagle има валчеста глава, къса и широка муцуна, големи и червени очи, отвиснали напред уши, хармонично тело, голема опашка, извита на-

Фиг. 4. — Брак Сен Жармен.

горе. Козината е черна или трицветна: черна, бела и кафява с косми бржснати и нежни. Има силно развито обоняние и, като приследва зайците, издава един силен приятен глас.

Между французските гончета е Quascon или гонче от Quascogna, което е бело или сиво с черни петна и огнени петна на очите и веждите. Има крепка глава с дълги уши и бързи, а долната е отвиснала като на S. Uberto, от което произхожда. Има тъжен глас, тънко обоняние. Служи за лов на вълци, лесици и зайци. Saintongeois изглежда да произхожда

от сжединението на S. Uberto черно с бело: черно е по гърба и по главата, а бело по останалото тело. Това куче има тънко обоняние. Caseon-Saintongeois или на Virelade е много едро куче с бела козина с редки черни петна, а с малки петна на веждите. Има лека глава, тил изпъкнат, уши нежни и дълги. Кучето наречено Vendea с бржснат и настръхнал косам е с бел цвет или бело-портокален. Има височина около 65 с. м., глава изострена, уши нежни и отвиснали, силно обоняние и голема бързина и издржливост. Кучето Potevius има тънка глава и ин-

телигентна, необикновено обоняние, бързина в преследване. Цвет портокален, лисочина около 65 с. м. Една порода отличителна и днес се търси. Е стара порода от Poitou и засилена с английска кръв. Briquets или малки гончета съм макки кучета гончета или малки бракчета, защото изглежда, че

произхождат от бракчета и съм получени чрез едно безконечно кръстосване. Имат къса глава, широка, нос извит нагоре, уши заловени долу, средна височина 54 с. м. Козината им е различна, но обикновено е с три цвета: бела, черна и желта. Обонянието им е добро и имат силна издржливост.

Фиг. 5 — Гордон сетер.

вост. Служат за лов на питомни и диви зайци.

Briquet d'Artois може да се каже, че е едно от многото видове и от по-ценните.

Италианското гонче.

Италианското гонче произхожда исторически от кучетата на стара Галия между Saona и Rodano, страната наречена Segusieus, от която е взело името си. Е едно куче, което има височина 55—58 с. м. с продълговата глава, тил

изпъкнат, нежни уши, широки, отвиснали и достатъчно дълги, а брада леко изострена. Козината се различава от черно с петна на черно огнено и от бело на орехов цвет. Но обикновено е червено-желтиникава. Е едно куче съвсем живо и бързоходно с напълно отвесна стойка, силни задколени части, което е надарено с голямо обоняние и преследва зайците с часове с необуздана страст, като ги заставя да минат пред ловеца или пък понекога, като ги достигне, изпояжда ги.

Какво предстои.

За начина, по който министерството е възприело за обсъждане въпросите по ветеринарното дело в страната, за които то свиква *ветеринарна конференция*, списанието ни в този си брой първо се изказва и се обявява против този начин на третиране ветеринарното дело, защото важноста на тия въпроси изисква едно по-обстойно и изчерпателно обсъждане от страна на цялото ветеринарно сѣсловие, което в случая трябва да се прояви в защита на ветеринарното дело в страната с всичката си компетенция и сила на едно професионално тело.

Защото ние мислим, че свободната критика, направена от всеки един член от сѣсловиято, ще допринесе по-вече за възбуждане-ствуванието на истината, отколкото ограничената мисал на някои личности от сѣсловиято, които се мислят за непогрешими, да не кажем светила, по ветеринарното дело в страната, които по една или друга причина сѣ застанали на чело на това дело като изразители на нуждите на ветеринарното дело и на сѣсловните ни интереси.

Затова редакцията на списанието ни ще дава място на всяка статия, написана от ветеринарен лекар в духа на изискванията на времето по тия въпроси, като, разбира се, спазва професионалната и колегиална етика.

Проникнати от тия съображения и нужди на новото време, изразени в излезлите до сега броеве на списанието ни, които сѣ схванати от някои колеги, редакцията на списанието ни получи доброволното сътрудничество на някои колеги, а, особено, на тия в странство, които в бъдеще в

списанието ни ще се изказват най-свободно по въпросите, които възбуждат всеки колега по ветеринарното дело в страната.

При това съобщаваме, че в списанието ни ще вземат участие за сега и двама професори, разбира се, не българи, които ще запознаят читателите ни с новите нужди и насоки, изобщо, на ветеринарната мисал.

Така, мислим, нашето списание ще стане отражение на ветеринарната мисал в нас, гдето свободната критика ще възкреси светлата истина.

Осѣденото куче.

В един град на Северозападна Германия неотдавна е разгледано едно доста интересно дело, повдигнато против едно куче. Разбира се, в случая отговорен и подсѣдим е бил стопанина, който бил глобен за това, че повторно позволил на кучето си да ходи по нужда на улицата. Той се оправдавал, че наблизо немало заходи, но му било забелезано, че поне тротоара не бивало да бѣде замърсяван.

Ах, блажена Блгария, не само, че нема кой да забрани да се ходи по нужда по тротоари, но и умрели кучета, кокошки, свини и много други трупове и лешове могат да лежат цели седмици без да има кой да се погрижи за тяхното отстранение, а камо ли да се дадат под сѣд стопаните!? И може ли, когато ще трябва гласовате им за изборите?!... И смее ли тогава ветеринарния лекар да влезе в ролята си?! А още по-вече, когато и в сѣдилищата гледат на ветеринарните наредби и мерки, като непотребни. Защо? Защото сѣдия или адвокат, който е свършил в София, даже с отличие правните науки,

а повечето са такива, който се е сплвал по трупове и лешове на умрели кучета, свини, кокошки и др. из улиците, домовете и градините в София, който от дете до съдийски чин тълчи и продължава да гази все лешове, а това е проява на българската култура, който не е виждал и изживял друга напреднала култура, — не може да чувства необходимостта на една санитарно-ветеринарна наредба, както за личността, така и за обществото. Така е с учителите, така ще бъде и с свършилите медицинския и ветеринарния факултети в София. И затова още много години ще имаме лешове по улиците, дворовете, градините и полето, защото в душите ни се снездили лешовете, защото там виша култура не е проникнала, за да ги измести. И затова не е чудно,

гдето в Варна в морската градина край една най-многолюдна алея до павилиона, гдето свири музиката, а непосредствено до него стои и седи публиката, е направен по склона на брега един обществен нуждник на човешки лешове, който просто задушна стоящите и миновачите, но се търпи. . . . Защо? Защото в душите на идеятаорителите се вгнездили лешове и такива души могат да творят все такива паметници. . .

И при това в тая упойтелна мизантропия и приспивателна музика публиката наблюдава месечината с един телескоп, поставен до този нуждник. . . и наслаждава се, че вижда нов свет в далечната луна, а не вижда и не души света, що стои до него и в него. . . свет на лешове. . . свет на неосъдени кучета. . .

ХРОНИКА.

Инспектора Д-р Симеон Георгиев бе по инспекция на ветеринарните служби в града.

За едни ясно, а за други — не.

Редакцията на списанието ни, като се научи чрез всекидневния печат, че министерството на земледелието и държавните имоти, раздала помощи на разни списания за поощрение на частната литературна инициатива, се отнесе с молба до това министерство за една такава помощ, което, обаче, ако да не е благоволило още да ѝ отговори, узна от близостояще длъжностно лице, че то е посрещнало молбата ѝ за *много* *важно*.

За успокоение на нашите читатели, които ни запитаха и на тия заинтересовани среди, които се безпокоят, длъжим да отговорим, че редовното излизане на списанието ни е осигурено с фонд, основан от щедрата благосклонна помощ на нашата крава на име „Райна“, която, като разбра, че не ѝ се дава не само помощ, а и отговор, направи този благороден жест да отдели всеки ден по три кг. млеко за списанието ни, което, разбира се, не остава освен да ѝ благодари, даже, ако му е позволено, и от страна на читателите ни, най-сърдечно и да пожелае щото Бог да ѝ даде дълъг живот и голема млечност.